

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către reprezentantul "Evani O" SRL, Sloninov Sergiu, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020, în cauza penală privind-l pe

Tcaciuc Radu Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. xxxx, r-nul xxxx și domiciliat s. xxxx, r-nul xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.11.2019 - 24.12.2019 (prima instanță);
2. 29.01.2020 - 15.09.2020 (instanța de recurs ordinar);
3. 06.08.2021 - 15.12.2021 (instanța de recurs în anulare).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în anulare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 24 decembrie 2019, a fost încetat procesul penal în privința lui Tcaciuc Radu pe învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

A fost dispusă încasarea de la Taciuc Radu în beneficiul statului, cheltuielile judicare în sumă de 1280 lei.

De asemenea, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Tcaciuc Radu, la 15 august 2019, aproximativ la ora 12:00, fiind treaz, cu permis de conducere de categoria/subcategoria mijlocului de transport pe care îl conducea, conducând automobilul de model "Audi A4" cu n/î xxxxx, care se afla în stare tehnică bună și deplasându-se pe partea carosabilă a traseului R-20 "Chișinău-Orhei-Bălți", direcțional traseul R6 Chișinău-Bălți, în regiunea km 48+56 (m), ajungând în intersecție, manifestând imprudență în traficul rutier exprimată prin faptul că nu a

manifestat dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, nu a ținut cont de situația rutieră, precum și cea care determină circulația autovehiculelor în intersecție, astfel încălcând prevederile normelor prevăzute de pct. 45.1) al Regulamentului circulație rutiere aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, care îl obliga: „...să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră”; și de pct. 59.2) care prevede că: „...La intersecția drumurilor cu semnificație neechivalentă, conducătorul autovehiculului care se deplasează pe drumul fără prioritate, trebuie să cedeze trecerea vehiculelor care se apropie de intersecție cu drumul cu prioritate” nu a acordat prioritate, tamponând autovehiculul de model "Mercedes 312D" cu n/î xxxx, la volanul căruia se afla Culbida Ion, care se deplasa pe traseul R6 Chișinău-Bălți, direcțional mun. Bălți.

În rezultatul coliziunii celor două mijloace de transport, pasagerul autovehiculului de model "Mercedes 312D" cu n/î xxxxx, Căpățină Aliona, s-a ales cu vătămări corporale sub formă de fisură de os radial stâng 1/3 distală, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 201925D0248 din 10 septembrie 2019, se califică ca vătămare corporală medie.

Prima instanță a indicat că în cadrul ședinței preliminare, reprezentantului părții vătămate SC „Asgor-Trans” SRL, Culbida Ion, părțile vătămate Căpățină Aliona și Vlas Tatiana, inculpatul Tcaciuc Radu și apărătorul acestuia Pleșca Corneliu au înaintat cereri, solicitând încetarea procesului penal, în privința lui Tcaciuc Radu în legătură cu împăcarea părților.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu recurs de către administratorul "Evani O" SRL, Burlacu Iurie, care a solicitat:

- aplicarea sechestrului în limita sumei de 200 mii lei pe bunurile inculpatului Tcaciuc Radu și părții civilmente responsabile, Suhari Eduard proprietarul automobilului cu care a fost comis accidentul rutier;

- repunerea în termen pentru prezentarea probelor reieșind din faptul că nu a fost citat și audiat nici la urmărirea penală și nici în instanță de judecată;

- constatarea nulității și casarea ordonanțelor din 11.09.2019, prin care a fost recunoscută SC "Asgor-Trans" SRL în calitate de parte civilă/parte vătămată, iar în calitate de reprezentant al părții civile/părții vătămate, Culbida Ion;

- recunoașterea S.R.L "Evani O" în calitate de parte civilă, reprezentată de administratorul Burlacu Iurie;

- în conformitate cu art. 73 Cod de procedură penală atragerea în proces și recunoașterea ca parte civilmente responsabilă a lui Suhari Eduard, proprietarul

unității de transport „Audi A4” cu număr de înmatriculare xxxxx prin care a fost săvârșită infracțiunea;

- casarea integrală a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Tcaciuc Radu în baza art. 264 alin.(1) Cod penal și admiterea acțiunii civile a Societății Comerciale „Asgor-Trans” SRL/„Evani O” SRL cu obligarea lui Tcaciuc Radu de a achita prejudiciul material în mărime de 150 mii lei și prejudiciului moral în mărime de 50 mii lei, iar în cazul în care se va constata imposibilitatea examinării fondului în instanța de apel, dispunerea rejudecării cauzei în instanța de fond într-un alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că:

- SC „Asgor-Trans” SRL, IDNO/CF -xxxxx, cu sediul în mun. Chișinău, str. Tighina nr. 65, of. 201, la data de 15.10.2018 a devenit proprietară a autobuzului de model "Mercedes 312D" cu număr de înmatriculare xxxxxx, administratorul acesteia fiind Burlacu Iurie, iar la data de 05.02.2019 SC "Asgor -Trans" SRL în calitate de locatar, a semnat cu "Evani O" SRL, în calitate de locatar, contractul de chirie pentru autobuzului model " Mercedes 312D " cu număr de înmatriculare xxxxx, pentru a fi utilizat pentru deservirea curselor deținute de "Evani O" SRL, astfel ultima, obține dreptul de posesie asupra autobuzului " Mercedes 312D " cu număr de înmatriculare xxxxxx.

- în baza cererii de angajare depusă de Culbida Ion, la data de 22.03.2019, "Evani O" SRL, îl angajează pe Culbida Ion în calitate de șofer, conform contractului de muncă nr. 22/03 din data de 22.03.2019, iar la 15 august 2019, Culbida Ion în calitate de șofer al autobuzului de model " Mercedes 312D " cu număr de înmatriculare xxxxxxx se deplasa conform graficului pe cursa Chișinău - Soroca, și la km 48+56(m) al traseului Chișinău - Bălți al drumului R6, a fost tamponat de mijlocul de transport "Audi A4" cu nr. de înmatriculare xxxxxxx proprietarul fiind Suhari Eduard, condus de Tcaciuc Radu, în rezultatul accidentului au suferit mai multe persoane având grad mediu de vătămări corporale motiv din care pe caz a fost pornită o cauză penală;

- vinovat de comiterea accidentului cu implicarea unităților de transport " Mercedes 312D " cu nr. de înmatriculare xxxxx, aflată în posesia „Evani O” SRL, condus de Culbida Ion și mijlocul de transport „Audi A4” cu număr de înmatriculare BLU 234, proprietarul fiind Suhari Eduard, condus de Tcaciuc Radu, a fost recunoscut Tcaciuc Radu, motiv din care, la data de 05 septembrie 2019, a fost pornită cauza penală nr. 2019270547, în condițiile art. 264 alin. (1) Cod penal, cel din urmă fiind recunoscut în calitate de bănuț, învinuit și apoi de inculpat;

- în cadrul desfășurării urmăririi penale de către organul de urmărire penală au fost încălcate prevederile art. 79 alin. (2) Cod de procedură penală, or acesta a redactat o cerere din numele lui Culbida Ion, pe care ultimul a semnat-o și la

recunoscut în calitate de reprezentant al SC „Asgor-Trans” SRL, deși Culbida Ion nu deținea o procură sau alte înscrisuri care să ateste dreptul acestuia de reprezentare;

- la fel, organul de urmărire penală a emis la 11.09.2019 ordonanța prin care l-a recunoscut în calitate de parte civilă și ca reprezentant al părții civile al SC „Asgor-Trans” SRL pe Culbida Ion, emițând la aceeași dată ordonanța prin care recunoaște SC „Asgor-Trans” SRL în calitate de parte vătămată, iar ca reprezentant al acesteia pe Culbida Ion;

-la materialele dosarului nu sunt anexate careva acte care să ateste împuternicirile deținute de Culbida Ion în interesul SC "Asgor-Trans" SRL, or acesta în calitate de șofer al "Evani O" SRL, nu a fost împuternicit să reprezinte interesele SC "Asgor-Trans" SRL sau ale "Evani O" SRL, activitatea sa în cadrul companiei fiind redusă la obligațiile și drepturile deținute conform contractului de muncă și fișei postului;

- odată cu semnarea contractului de chirie dintre SC "Asgor-Trans" SRL și Evani O" SRL și transmiterea autobuzului de model " Mercedes 312D" cu număr de înmatriculare xxxxx, către "Evani O" SRL, ultima a intrat în posesia acestui mijloc de transport, la materialele cauzei fiind anexate acte confirmative în acest sens;

- în rezultatul reorganizării „Evani O" SRL, cu sediul în mun. Chișinău, str. Tighina, 65, of. 201, prin absorbție a devenit succesorul în drepturi a SC „Asgor-Trans" SRL, reieșind din acest aspect, prin prisma art. 71 Cod de procedură penală, în toate procesele judiciare urmează a fi înlocuită SC „Asgor-Trans" SRL, cu succesorul în drepturi "Evani O" SRL.

- SC "Asgor-Trans" SRL și nici „Evani O" SRL nu au fost informate sau citate pe cauza penală nici în cadrul urmăririi penale și nici în instanță de judecată.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020, a fost respins recursul declarat ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a constatat că prima instanță, la adoptarea sentinței, corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și astfel, just a ajuns la concluzia că, procesul penal pornit în privința lui Tcaciuc Radu pe învinuirea în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat în legătură cu împăcarea părților.

Instanța de apel a notat că din considerentul că părțile vătămate Căpățină Aliona, Vlas Tatiana și reprezentantul părții vătămate SC „Asgor-Trans" SRL, Culbida Ion, și-au exprimat expres, necondiționat și definitiv, voința de a se împăca cu inculpatul Tcaciuc Radu, înaintând fiecare cereri scrise în acest sens, înțelegând că, pun capăt litigiului născut din săvârșirea infracțiunii, înlăturând astfel consecințele penale, și insistând la încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților în temeiul art.109 Cod penal, instanța de apel a conchis că prima

instanță just și întemeiat a stabilit că la caz sunt întrunite condițiile cumulative, stabilite de art.109 Cod penal, fiind oportună încetarea procesului penal în privința inculpatului Tcaciuc Radu, ultimul conștientizând necesitatea respectării legii penale, împăcându-se cu părțile vătămate și reprezentantul părții vătămate, a reparat prejudiciul cauzat și-a cerut iertare de la părțile vătămate, s-a căit sincer de cele comise.

La fel, instanța de apel a apreciat ca întemeiată și concluzia primei instanțe prin care aceasta a constatat că, reprezentantul părții vătămate SC "Asgor-Trans" SRL, Culbida Ion, precum și părțile vătămate Căpățină Aliona și Vlas Tatiana în mod necondiționat și definitiv, s-au împăcat cu inculpatul Tcaciuc Radu, și nu au față de acesta careva pretenții de ordin material sau moral, motiv din care a considerat că, procesul penal de învinuire a lui Tcaciuc Radu urmează a fi încetat, cu înlăturarea răspunderii penale a acestuia, în legătură cu împăcarea părților.

Referitor la solicitarea recurentului privind constatarea nulității și casării ordonanțelor din 11.09.2020 prin care SC "Asgor-Trans" SRL a fost recunoscută în calitate de parte civilă/parte vătămată, iar Culbida Ion în calitate de reprezentant al părții civile/părții vătămate, instanța de apel a menționat că potrivit art. 79 alin. (1) Cod de procedură penală, reprezentanți ai victimei, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile sunt persoanele împuternicite de către acestea să le reprezinte interesele în cursul desfășurării procesului în cauza penală.

Totodată, potrivit aliniatului (2) al aceluiași articol, în calitate de reprezentant al persoanei juridice, recunoscută ca parte civilă sau parte civilmente responsabilă, se admite conducătorul unității respective.

Respectiv, în cazul din speță se reține că Culbida Ion, la momentul producerii accidentului rutier era la volanul autobuzului de model "Mercedes 312D", care aparținea SC "Asgor-Trans" SRL, fapt care nu este negat nici de recurent, astfel că organul de urmărire penală ținând cont de cele sus enunțate, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă și prin ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 11.09.2020 a recunoscut pe acesta ca reprezentant al SC "Asgor-Trans" SRL.

La fel, instanța de apel a reținut că prin cererea din 11.09.2020, Culbida Ion personal a solicitat recunoașterea și audierea sa în calitate de reprezentat al părții vătămate SC „Asgor-Trans" SRL (f.d.66).

Instanța de apel a respins argumentele recurentului cu privire la faptul că acesta "*s-ar fi adresat de mai multe ori organului de urmărire penală pentru acordarea informației și prezentarea înscrisurilor la caz, ultimul de fiecare dată refuzându-l sub pretextul că la caz se efectuează acțiuni de anchetă, urmând a fi informat ulterior*", pe motiv la materialele cauzei lipsește un careva înscris adresat organului de urmărire penală.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul recurentului cu privire la faptul că *"în prezenta cauză nu a fost citat nici de către organul de urmărire penală nici de către instanța de judecată, motiv din care a aflat întâmplător despre pronunțarea la data de 24.12.2019 a sentinței"*, acest fapt fiind în contradicție cu conținutul cererii de recurs înaintate de recurent în care acesta menționează că *„în calitate de administrator al SC „Asgor-Trans” SRL s-a adresat de mai multe ori organului de urmărire penală pentru a-l informa și a-i prezenta înscrisuri, de fiecare dată fiind refuzat sub pretextul că încă se efectuează acțiuni de anchetă, nefiind totul clar, despre toate urmând a fi informat mai târziu"*.

4. Decizia instanței de recurs ordinar este contestată la 26 iulie 2021 cu recurs în anulare de către reprezentantul "Evani O" SRL, Sloninov Sergiu, prin care a solicitat repunerea în termen a recursului, examinarea recursului în ședință publică și casarea deciziei instanței de recurs, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de recurs în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului în anulare, recurentul invocă argumente similare cu cele din cererea de recurs ordinar și că:

- a primit decizia instanței de recurs ordinar din data de 15.09.2020, la data de 15.06.2021;

- Burlacu I. în calitate de administrator al "Evani O" SRL, nu a împuternicit și nici nu a emis un act de reprezentare a intereselor "Evani O" SRL de către Culbida Ion, în cadrul acestui proces penal, fapt confirmat în ședința instanței de recurs;

- instanța de recurs, contrar legii nr. 135 privind societățile cu răspundere limitată din 14.06.2007, art. 2 alin. (2), 69-53, i-a atribuit lui Culbida Ion calitatea de conducător al SC "Asgor-Trans" SRL;

- prin faptul că instanța de recurs a reînregistrat cererea de apel ca cerere de recurs îi agravează și limitează drepturile procesuale, prin faptul că la examinarea în ordine de apel, dețin posibilitatea verificării legalității soluției primei instanțe și a instanței de apel de instanța superioară;

- la data de 15 septembrie 2020, instanța de recurs a pronunțat decizia, dar nu le-a fost înmânat nici dispozitiv nici decizia integrală;

- au fost depuse mai multe cereri repetate pentru a le fi expediată decizia instanței de apel, fiind asigurați că acesta le va fi expediată când va fi redactată, dar doar la 15.06.2021, întâmplător, căutând un pachet la oficiul poștal 2001 a fost găsită o scrisoare expediată pe numele său la adresa str. Tighina 65, of. 201, mun. Chișinău, deși a fost indicată adresa de expediere la str. Ismail 105A, mun. Chișinău, MD2023

- cele indicate supra atestă prezența unui viciu fundamental.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 456, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs în anulare, examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva hotărârilor judecătorești irevocabile, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul în anulare este declarat peste termen.

Prin modificările operate la art. 454 Cod de procedură penală, în redacția Legii nr. 66 din 05.04.2012, în vigoare la 27.10.2012, termenul de declarare a recursului în anulare este de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești.

În speță, se constată că recurentul nu s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs în anulare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020, peste termenul legal de declarare fără a invoca careva motive întemeiate de repunere în termen, or, din materialele cauzei rezultă că decizia contestată a rămas irevocabilă fiind pronunțată la 15 septembrie 2020 (f.d. 192), publicată pe situl instanței la 09 octombrie 2020, iar recursul în anulare a fost depus la 26 iulie 2021, conform ștampilei Grefei Curții Supreme de Justiție (f.d. 213), evident peste termenul legal de 6 luni prevăzut de art. 454 Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul penal statuează că potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, termenul pentru recurs în anulare este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul în anulare declarat după expirarea termenului se va respinge ca declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului în anulare, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului în anulare.

Totodată, Colegiul penal notează că sunt inadmisibile argumentele recurentului privind repunerea în termen a recursului în anulare precum că: „- *la data de 15 septembrie 2020, instanța de recurs a pronunțat decizia, dar nu le-a fost înmănat nici dispozitiv nici decizia integrală, au fost depuse mai multe cereri repetate pentru a le fi expediată decizia instanței de apel, fiind asigurați că acesta le va fi expediată când va fi redactată, dar doar la 15.06.2021, întâmplător, căutând un pachet la oficiul poștal 2001 a fost găsită o scrisoare expediată pe numele său la adresa str. Tighina 65, of. 201, mun. Chișinău, deși a fost indicată adresa de expediere la str. Ismail 105A, mun. Chișinău, MD2023*”, or din materialele cauzei penale, rezultă că administratorul "Evani O" SRL, Burlacu Iurie a fost citat legal (f.d. 177), a cunoscut despre ședința de judecată pe cauza penală în privința lui Tcaciuc Radu, respectiv a cunoscut despre pronunțarea deciziei instanței de recurs ordinar din 15 septembrie 2020, iar de către instanța de recurs a fost expediată decizia pe 22 octombrie 2020 (f.d. 201), la adresa "Evani O" SRL, specificată de administratorul acesteia în cererea de recurs ordinar (f.d. 146-156) - str. Tighina 65,

of. 201, mun. Chișinău, prin urmare ultimul a avut posibilitatea de a manifesta diligența necesară pentru a depune recursul în anulare în termen.

Colegiul penal mai invocă că conform jurisprudenței CtEDO, hotărârea Ponomaryov vs Ucraina din 03 aprilie 2008 se atestă, că dacă termenul pentru introducerea unei căi de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie convingătoare, o asemenea decizie ar putea duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că **admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.**

Din aceste considerente, Colegiul penal conchide că recursul în anulare declarat de reprezentantul "Evani O" SRL, Sloninov Sergiu, este inadmisibil, fiind declarat peste termen.

6. Conducându-se de prevederile art. 456, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către reprezentantul "Evani O" SRL, Sloninov Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Tcaciuc Radu Xxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 decembrie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie